

لیلا مهداد | جرثقیل نارنجی بزرگ، چشم به خیابان دوخته و پایین خیابان هم به اسکلت غول‌پیکر آبی‌ونارنجی که نگهبانی می‌دهد، منتهی می‌شود. این‌جا لاله‌زار است واز گذشته دوش، جز ساختمان‌های مهروموم شده غرق در رویای گذشته، نماهای آجری رو به ویرانی، بالکن‌های غبار گرفته منتهی به پنجره‌های زهور درفته و ستون‌های گچ‌بری‌شده فرور خفته، هیچ به یاد ندارد؛ حالا به‌جای صدای کشش زنان و مردان شیک‌پوش، صدای ممتد بوق موتور‌ها فضا را پر کرده و بیشتر محل تردد وانت‌بارهاست. پاساژ الکتریکی اتحادیه و پاساژ ادیسون جای «پیرایش»، «جنرال مد» و … را گرفته‌اند، «گراند هتل» هم که روزگاری پاتوق رجال و روشنفکران بود، حالا به انبار لوازم برقی تبدیل شده و خانه هرمز پیرنیا، پیشکسوت موسیقی، پاتوق معنادان و کارتن‌خواب‌هاست.

بعد از سال‌ها حسرت اهالی فرهنگ و هنر برای خیابان جنوبی شهر تهران که روزگاری پاتوق شادی بود و آخرین فیله‌های روز ایران و جهان و سیاست در آن جایی نداشت و پس از تکرار همیشه این سوال که چرا چنین جایی باید می‌شد بورس خشن لوازم‌الکتریونیک‌ی فروشی، حالا خبرهای خوشی، آن هم قطره‌چکانی درباره این خیابان پر طرفدار از راه می‌رسد؛ هر چند پیش از این و در سال‌های قبل، مسئولان شهری جسته‌وگریخته گفته بودند باید کاری کرد که لاله‌زار به هویت فرهنگی قبشش بر گردد، حالا این‌طور که پیداست، شهردار جدید تهران، پیروز حناچی، پایش را در یک کشش کرده و از مسئولان شهری خواسته هویت فرهنگی خیابان لاله‌زار را در قلب تاریخی تهران احیا کنند. همین چند روز پیش بود که برزین ضرغامی، رئیس سازمان زیباسازی شهر تهران از احیای دوباره خیابان لاله‌زار به‌عنوان مرکز فرهنگ و هنر مدرن پایتخت خبر داد و گفت که مقرر شده هر کدام از سازمان‌های متولی به اندازه توان خود اقداماتی را به صورت هماهنگ برای احیا، مرمت و بازسازی این راسته فرهنگی زیر نظر شهردار تهران انجام دهند.

برزین ضرغامی، رئیس سازمان زیباسازی شهر تهران در گفت‌وگو با «شهروند» باز هم از دادن اطلاعات دقیق درباره این طرح خودداری می‌کند و در مورد بازآفرینی و پیاده‌روسازی لاله‌زار می‌گوید: «سال‌هاست که این طرح در مورد لاله‌زار مطرح است البته باید منتظر ماند و دید جمع‌بندی نهایی به چه نتایجی منتهی می‌شود. قاعدتا به پیاده‌راه دست خواهیم یافت. درواقع این بخش اجتناب‌ناپذیر، طرح بازآفرینی لاله‌زار است.» ضرغامی بر این باور است که وقتی صحبت از ساماندهی لاله‌زار می‌شود، پای نهادهایی مانند منطقه ۱۲ شهرداری به دلیل این‌که این خیابان در قلمرویش است، به میان می‌آید، همین‌طور معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تهران که در سطح کالتری می‌باین مسأله فعالیت می‌کند و سازمان زیباسازی و مسئولیتی در سیموار زیباسازی شهر به‌عهده‌دار. «طرح‌های مختلفی وجود دارد، به همین دلیل تصمیم بر این است‌به یک اجماع در مورد طرح‌ها دست یابیم، تا براساس آن طرح بازآفرینی اجرایی شود. درواقع فعالیت‌ها در این زمینه براساس اولویت‌بندی‌ها خواهد بود، تا به واسطه آنها در راستای هدف غایی گام برداشته‌شود.»

رئیس سازمان زیباسازی شهر تهران وقتی صحبت‌از احیای سینماهای لاله‌زار به میان می‌آید، متولی راوزارت ارشاد و بخش خصوصی که اداره سینماها را به‌عهده دارند، می‌داند: «تولی سینما، وزارت ارشاد است و این‌که اداره این بخش بیشتر با بخش خصوصی است. اگرچه بی‌شک وزارت ارشاد و فعالیت بخش خصوصی در این بخش در برنامه کلان در نظر گرفته شده است. در مورد این‌که چه اتفاقاتی قرار است در لاله‌زار بیفتد، کمی زود است صحبت کنیم، اما قاعدتا من مسئول قول‌دادن نیستم قاعدتا یکی از برنامه‌ها در مورد لاله‌زار ساماندهی آن است که سال آینده‌انجام می‌شود.»

لاهِ‌زار؛ نوستالژی یک شهر

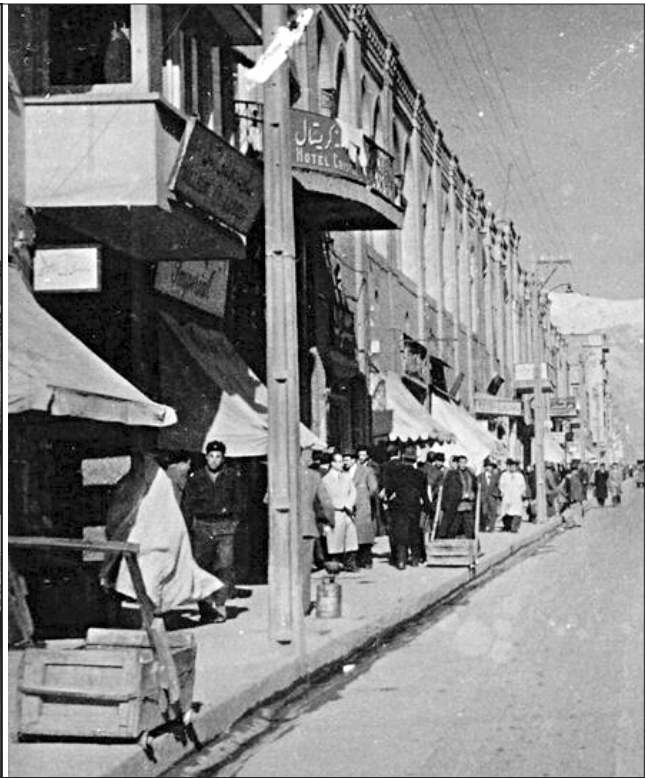
لاهِ‌زار، نوستالژی تهران قدیم است؛ نوستالژی‌ای که از آن چند سینما بدون سُرر و عمارت‌هایی از دوره قاجار مانند «خانه و باغ اتحادیه» یا «خانه امین‌السلطان» چیزی باقی نمانده و حالا آن چه بیش از همه به چشم می‌خورد، مغازه‌های الکتریکی است که کنار هم قطار شده و صدای موتور‌هایی که خیابان را قرق کرده‌اند. لاله‌زار از آن خیابان‌هایی است که در دوره‌های مختلف شهرداری از آن بسیار گفته و تصمیماتی برای آن گرفته شده‌است؛ تصمیم‌برای احیای هویت تاریخی این خیابان. البته این‌بار هم دوباره به رسم گذشته از احیای هویت فرهنگی و هنری این خیابان سخن گفته و جزئیاتی از اجرای این طرح اعلام‌نمی‌شود.

سیدحسین خلیل‌آبادی، عضو شورای شهیر درباره این تصمیم‌شهرداری به «شهروند» می‌گوید که شورای شهر تهران هم دراین‌باره نظر مثبتی دارد: «یکی از برنامه‌های کمیسیون فرهنگی-اجتماعی شورای پنجم احیای بافت‌ها و راسته‌های فرهنگی و قدیمی است؛ راسته کتابفروشی‌ها، صنایع‌دستی و … در واقع بخش‌هایی‌اند که جزو هویت شهر به‌شمار می‌روند و شهروندان نسبت به آنها‌تعلق خاطر دارند.» در دوره گذشته شهرداری تهران تصمیم داشت با احیای هویت تاریخی این خیابان، آن را به راسته پیاده‌راه‌باهد نقل اصناف شاسلر در این محدوده به جایی دیگر و رونق

اگر احساس خواب به شما دست داد در مکان امنی مانند پارکینگ‌های جاده‌ای، خودرو را متوقف کنید و از توقف در شانه بزرگراه خودداری کنید.

خودروهای توقیفی ترخیص می‌شوند

رئیس پلیس راهتمایی و راندنگی ناجا می‌گوید خودروهایی که به دلیل ارتکاب تخلفات راندنگی توقیف شده‌اند، با پرداخت جریمه از پارکینگ ترخیص خواهند شد. کمال‌هابانقر در حاشیه رزمایش طرح نوروزی پلیس با حضور در جمع خبرنگاران گفت: «براساس ابلاغیه‌ای که از سوی پلیس صورت گرفته، خودروهایی که دارای بیش از یک‌میلیون تومان جریمه از ۱۷ اسفند تا ۱۷ فروردین‌ماه هستند‌به‌خاطر بالا بودن جریمه توقیف نخواهند شد.» او درباره خودروهایی که در حال حاضر در پارکینگ توقیف‌ند و امکان ترخیصشان نیست، گفت: «خودروهایی که به‌دلیل ارتکاب تخلف راهتمایی و راندنگی توقیف شدند، در صورتی که مالکانشان تا ۲۵ اسفندماه نسبت‌به پرداخت جریمه اقدام کنند، این خودروها نیز ترخیص می‌شوند، البته به‌شرط آن‌که فاقد دستور قضائی باشند.»

گزارش «شهروند» از راسته قدیم فرهنگ و هنر و راسته جدید

مغازه‌های الکتریونیکی که شهرداری تهران قرار است آن را احیای فرهنگی کند

لاله‌زار دوباره «لاله‌زار» می‌شود؟

این به معنای حذف مشاغل آن‌جا نیست و بعضی از مشاغل می‌توانند به کار خود ادامه‌دهند.»

پیش از این شهردار منطقه ۱۲ اعلام کرد بود با کمک کسبه و صنف فعال، بهسازی خیابان لاله‌زار را از نوروز سال آینده آغاز خواهند کرد. علی‌محمد سعادت‌ی در گفت‌وگو با ایسنا در این‌باره گفته بود: «پروژه بهسازی خیابان لاله‌زار با پروژه‌هایی که تاکنون انجام داده‌ایم، متفاوت و مجزاست که نیازمند یک برنامه میان‌مدت و بلندمدت است و باید با شیب منطقی و جدی مسائل موجود در خیابان لاله‌زار را پیگیری کرد.» البته خلیل‌آبادی بر این باور است که این مسأله حتما انجام خواهد شد: «ما معمولاً طرح‌هایی از این دست را در برنامه‌ریزی‌های کلان در نظر می‌گیریم. در برنامه سوم شهرداری این پهناباها و راسته‌های فرهنگی در نظر گرفته شده‌اند، تا از اجرایی شدن آنها اطمینان داشته باشیم. تصمیماتی از این دست احساسی و زودگذر نیستند، بلکه تصمیم جمعی اعضای شورای شهر و خواست شهروندان است. بی‌شک در این دوره، این طرح کلید خواهد خورد و بدون تردید در دوره‌های بعد هم پیگیری خواهد شد، برای این‌که طرح بازآفرینی با مکانیزم خاصی در نظر گرفته شده است تا اجرایی شدن را تجربه کند.»

کارخانه ارچ‌شاید بشود بازار الکتریکی‌ها

«همه‌جای تهران درست‌شده، مانده لاله‌زار؟ خیلی‌ها مخالفند این کار شدنی نیست» این را «امیر» یکی از مغازه‌دارهای الکتریکی می‌گوید واخم‌هایش رادر هم می‌کشد: «از این حرف‌ها زیاد گفته شده، این‌بار هم مانند قبل. این راستا را الکتریکی‌ها گرفته‌اند، مگر می‌شود کاسی این همه مغازه را خراب کرد؟» اما «هام» که ۱۰ سالگی می‌شود مغازه الکتریکی دار، با این‌کار موافق است: «من راضی‌ام چون

داستان کوچه‌های لاله‌زار

لاهِ‌زار چهار دوره داشته؛ دوره‌ای که به باغ‌هایش می‌شناختند، زمانی که شیک‌ترین محل تهران بود و پاتوق خانم‌ها و آقایان شیک‌پوش و دوره‌ای که قشر متوسط برای دیدن فیلم و تئاتر به آن‌جا می‌رفتند و حال هم که جولانگاه الکتریکی‌هاست. یکی از قدیمی‌ها که مویی سپید کرده و قدش خمیده شده‌بچه لاله‌زار است: «لاله‌زار پر بوداز باغ؛ باغ مه‌ران و بقیه که پشت‌به‌پشت هم داده بودند و به مرور زمان این مغازه‌ایکی یکی پیدا شدند و این‌جا شد لاله‌زار. کوچه مه‌ران که حالا می‌بینید تنها خاطره بجا مانده از باغ مه‌ران است؛ باغی‌که تا خیابان سعدی ادامه داشت. مه‌ران که فوت کرد ورثه باغ را تقسیم کردند و فروختند.» «آقامحمد» صدنلی کوچکش را باز می‌کند، روی آن می‌نشیند، پیهایش را روشن می‌کند و پکی به آن می‌زند: «قصه کوچه برلن هم به سفارت آلمان بر می‌گردد. آن موقع کوچه برلین بود و باغی هم وسط آن بود که حالا شده بانک تجارت. یادم نیست مال چه کسی بود به‌نظرم برای یکی از وزرا بود. لباس فروشی «پیرایش» و «جنرال‌مد» هم در کوچه برلین بودند؛ دولباس فروشی که لباس‌های مدروز می‌آوردند.» «آقامحمد» هیچ‌وقت ازدواج نکرده و با خنده می‌گوید دست‌از سر این پیرسسر بردار: «با این سوالات منو بردی به گذشته‌ها» «آقامحمد» به کوچه رفاهی اشاره می‌کند و می‌گوید: «کوچه رفاهی هم به لباس عروسی مهرش مشهور بود. خیاط درباره‌ی بود.» قصه کوچه اتحادیه را هم که شنیدی؟ این‌را می‌پرسد و یکی دیگر به پیش می‌زند: «خانه دایی جان ناپلئون برای آنها بود و همان کوچه هم به اسم آنها نامگذاری شد. می‌گویند آدم بزرگی بوده و این خانه استراحتگاهشان بوده. فکر می‌کنم می‌خواهند موزه‌اش کنند.» عطر توتون پیهایش فضا را پر کرده؛ عاشق بوی توتون پیپ شدم و حالا همدم تنهایی‌هایم همین پیپ است: «از کوچه مجمر هم چیزی باقی نمانده. نه‌از مریضخانه‌اش، در آن دوران هنرمندان سینما و تئاتر می‌آمدند بین مردم با آنها گپ می‌زدند و بعد می‌رفتند روی صحنه. من هنرمندان قدیمی زیادی راهمین‌جا دیدم و با آنها گپ زدم.»

رئیس پلیس راهتمایی و راندنگی ناجا می‌گوید خودروهایی که به دلیل ارتکاب تخلفات راندنگی توقیف شده‌اند، با پرداخت جریمه از پارکینگ

ترخیص خواهند شد. کمال‌هابانقر در حاشیه رزمایش طرح نوروزی پلیس با حضور در جمع خبرنگاران گفت: «براساس ابلاغیه‌ای که از سوی پلیس صورت گرفته، خودروهایی که دارای بیش از یک‌میلیون تومان جریمه از ۱۷ اسفند تا ۱۷ فروردین‌ماه هستند‌به‌خاطر بالا بودن جریمه توقیف نخواهند شد.» او درباره خودروهایی که در حال حاضر در پارکینگ توقیف‌ند و امکان ترخیصشان نیست، گفت: «خودروهایی که به‌دلیل ارتکاب تخلف راهتمایی و راندنگی توقیف شدند، در صورتی که مالکانشان تا ۲۵ اسفندماه نسبت‌به پرداخت جریمه اقدام کنند، این خودروها نیز ترخیص می‌شوند، البته به‌شرط آن‌که فاقد دستور قضائی باشند.»

این لاله‌زار؛ لاله‌زار قدیم‌نمی‌شود

«این اتفاق نمی‌افتد چون شهرداری سالانه از هر مغازه کسی عوارض می‌گیرد.» «آقارضا» جزو کسبه الکتریکی‌هاست و عضو اتحادیه. مردی خوش‌مشرب که روی صورتش تنها می‌شود خطوط خنده رادید. «دیر امیدب از لاله‌زار چیزی نمانده. پیاده‌رو شدن لاله‌زار هم نمی‌توان اصالت قبل و جایگاهی که داشت را به آن برگرداند. هر شهرداری که می‌آید بازآفرینی لاله‌زار می‌گوید و همچنان این تصمیم ابرتر مانده است.» مغازه «آقارضا» زیر سینما لاله جابخش کرده؛ سسیمیایی که تنها یک نوشته طلایی «لاله» از آن باقی مانده است؛ «چندوقت پیش آمدند و نقشه کشیدند و از کسبه امضا گرفتند برای پیاده‌راه‌سازی، اما شدنی نیست.» «آقارضا» همان‌طور که پشت دخل نشسته روی صندلی کمی جا‌به‌جا می‌شود و می‌گوید: «این لاله‌زار، لاله‌زار قدیم نمی‌شود مگر می‌شود دوباره اساتید گذشته تئاتر را روی صحنه دید. همین سینما ایران که روزگاری برای خودش برویایی داشت حالا سوت‌و‌کور آن جاعفاده.» از او در مورد سینماها که می‌پرسم سری تکان می‌دهد و می‌گوید: «باید آن دوران را می‌دیدید تا متوجه آهی که ما قدیمی‌ها می‌کشیم را درک می‌کردید. دل آدم می‌سوزد وقتی می‌بیند پایین سینما ایران شده فست‌فودی و آبمیوه‌فروشی یا بعضی‌هایشان همین سردر را هم دیگر به خود نمی‌بینند.» «آقارضا» هم مثل بسیاری از کسبه از صاحبان سینما و سرنوشت‌شان بی‌خبر است: «بعضی‌ها می‌گویند مال یک خانومی بوده که الان آمریکاست. این مغازه‌دارهایی هم که می‌بینید با واسطه از او اجاره می‌کنند و خبری از خود مالک ندارند.»

مغازه رئیس هیات‌امناسی لاله‌زار سرر کوچه برلن جا خوش کرده؛ مغازه‌ای پر از لوازم آرایشی بهداشتی و چمدان‌هایی که جلوی مغازه صف کشیده‌اند تا از مشتری‌ها دل ببرند. «خیابان کسبه صنعتی است و نمی‌تواند مانند سی تیر شود.» «علی‌آقا» سنگفرش شدن لاله‌زار را خیلی مهم نمی‌داند: «اگر بخواهد مثل گذشته شود، عالی است اما الکتریکی‌ها این‌جا ساکن شده‌اند و اجازه نمی‌دهند. ما بارها جلسه گذاشتیم تا کسی به خیابان سروسامان بدهیم و خیابان را ببندیم تا وانت‌ها وارد لاله‌زار نشوند، اما اتحادیه‌شان قبول نکرده است.» رئیس هیأت‌امناسی لاله‌زار تغییر لاله‌زار را نیازمند وجود نیروی قوی‌تری می‌داند: «اگر بخواهند این خیابان را دگرگون کنند و شکل دیگری به خیابان بدهند باید قدرت بالاتری وجود داشته باشد. شهرداری برایش خیلی سخت است چنین کاری را انجام بدهد.» «علی‌آقا» وقتی صحبت از گذشته می‌شود لحظه‌ای سکوت می‌کند و آهی می‌کشد- حتما وقتی از قدیمی‌ها سوال کردید آنها هم آه کشیده‌اند- باید صف و برویایی آن دوران را دیده باشید تا مفهوم این آه را بفهمید؛ «بعد از گذشت سال‌ها هنوز خیلی‌ها کوچه مه‌ران را به نام آق‌سیدجوادیک کلام می‌شناستند. هنرپیشه تئاتر و سینما بود صحب‌ها مغازه‌دار بود و شب‌ها می‌رفت روی صحنه. لباس زنانه و مردانه می‌پوشید و قیمت‌هایش از همه‌جای تهران ارزان‌تر و چانه‌زدن ممنوع بود. برای همین به او می‌گفتند آق‌سیدجوادیک کلام. خیلی‌ها برای دیدن سیدجواد می‌آمدند لاله‌زار.» «علی‌آقا» از بازآفرینی لاله‌زار استقبال می‌کند و پیشنهاداتی هم دارد: «می‌شود لاله‌زار را مثل گذشته آباد کرد. کوچه مه‌ران و لاله‌زار و برلن جزو اصالت‌های تهران هستند. این‌جا دارد از بین می‌رود، مانند خیلی از جاهای دیگر که دارند از بین می‌روند. ما می‌توانیم کافه و رستوران‌های سنتی داشته باشیم. می‌توانیم آوازهای سنتی بر گزار کنیم. حتی می‌شود ترن یا کالسکه داشت. صفایی به این خیابان می‌دهند، هم برای دولت پولساز است هم برای کسبه.» رئیس هیات‌امناسی لاله‌زار به تابلو مغازه‌ها اشاره می‌کند: «در گذشته بیشتر مغازه‌دارها جزو اقلیت‌های مذهبی بودند و اسامی شیکی برای مغازه‌ها انتخاب می‌کردند. حتی می‌شود سردر مغازه‌ها را با هم‌ان سبک‌وسباق گذشته طراحی کرد.»